

De Sint-Vincentiusvereniging in Genk en haar samenwerking met het OCMW

Waarom en hoe?

In onze welvaartsgemeenschap zijn er nog altijd tussen 10 en 15 % mensen die in armoede leven. Zij worden geholpen door overheidsdiensten, vooral door het OCMW, én door vrijwilligersverenigingen waaronder de Sint-Vincentiusvereniging.

In Genk werken de Sint-Vincentiusvereniging (SVV) en het OCMW intensief samen. De SVV krijgt veel materiële en morele ondersteuning van het OCMW. Het OCMW ziet zijn werking door de SVV verlengd naar laagdrempelig, aan de klant aangepast "maatwerk".

Waarom is deze samenwerking nuttig? En waarom is zij nodig? Volstaat het niet dat wij belastingen betalen en dat de overheid alle hulp organiseert? Zodat wij "ervan af" zijn en verder zelf niets meer hoeven te doen? Of kunnen wij ook op vrijwillige basis solidariteit betonen aan wie het minder goed heeft?

1. Wat is de Sint-Vincentiusvereniging?

1.1. Een beetje geschiedenis.

De Sint-Vincentiusvereniging (SVV) is in Parijs ontstaan in 1833. Zij werd in het leven geroepen door een groep mensen onder leiding van Frederic Ozanam, een student aan de Sorbonne. In die tijd was de overheidshulp helemaal niet uitgebouwd zoals nu. Er heerste veel armoede. Het doel van de vereniging was de armen te helpen met levensmiddelen en kleding. Vandaag werkt de vereniging in meer dan 100 landen.

Annalen in Genk vertellen ons dat "den 10^{den} juni 1888 de eerste vergadering plaats had voor het oprichten eener Conferentie van St. Vincentius a Paolo. De Heer Ridder de Corswarem heeft alstoen eene redevoering uitgesproken".

In het jaarverslag van 1909 "zijn er 116 werkende leden, ereleden en "weldoensters". De leden wonen vergaderingen bij, dragen daar eenen milden penning bij en zij gaan de armen bezoeken in hunne huizen." In dat jaar 1909 "wordt de schoolsoep ingericht voor alle schoolkinderen van Genck. De schoolbijwoning heeft er veel bij gewonnen en de levendigheid en opgeruimdheid der schooljeugd is merkkelijk vermeerderd, hetgeen wel het beste bewijs is dat de schoolsoep deugd doet."

In die tijd werd hulp verleend in een sfeer van liefdadigheid. Vandaag is dat niet meer het geval. De materiële hulp bestaat nu voor een groot deel uit de uitreiking van beschikbare voeding en kleding, aangevuld met aangekochte voeding.

De SVV van rond de jaren 1900 overleeft de Eerste Wereldoorlog niet.

In 1991 richt Hubert de Schaetzen, Provinciaal Voorzitter SVV, opnieuw een afdeling op in Genk. *"Wij begonnen met klanten te bezoeken, Bij een bakker haalden wij voor sluiting brood en taart op en droegen die direct uit. Daarna kregen wij contact met de Voedselbank en geleidelijk groeide onze actie breed uit."*

Limburg telt momenteel 34 plaatselijke "conferenties", zo noemen wij een plaatselijke vereniging.

1.2. Wat is de Sint-Vincentiusvereniging Genk vandaag?

De SVV in Genk is een vrijwilligersvereniging die materiële en structurele hulp verleent aan behoeftige mensen. 52 Vrijwilligers hebben vorig jaar 450 verschillende gezinnen ontvangen, goed voor bijna 1150 gezinsleden.

De vereniging reikt voedselpakketten uit, goede gebruikte kleding en huisraad. Maar wij luisteren ook naar onze bezoekers en wij ondersteunen hen om oplossingen te zoeken voor hun problemen.

De SVV is in België decentraal georganiseerd. De lokale verenigingen kiezen naar eigen inzicht

- voor één groot centrum in de gemeente of voor meerdere kleine centra op wijkniveau
- voor beperkte of voor uitgebreide activiteiten
- voor meer of minder samenwerking met overheid of andere organisaties.

“Wij in Genk kiezen voor één grote Sint-Vincentiusvereniging die de hele stad bestrijkt en een deel van de buurgemeente Zutendaal. Dat laat ons toe om gemakkelijker samen te werken met diensten op stadsniveau.”

Wij werken intensief samen met het OCMW. Dat is niet overal zo.

Mensen zeggen: *“Is vrijwilligerswerk nodig in de hulpverlening aan kansarmen?”*. *“Het OCMW is toch daar om armen te helpen”*. *“Wat jullie doen is schitterend werk, maar de overheid moet hiervoor zorgen”*.

Wij in Genk denken dat overheid en vrijwilligers elkaar kunnen aanvullen. Zo worden de beste resultaten bereikt voor onze klanten. Wij komen daar verder op terug.

1.3. Wie zijn wij bij de SVV

1.3.1. Wie zijn onze klanten

Dat er mensen onder de armoedegrens leven moet in een OCMW-blad niet nader toegelicht worden. Toch horen ook wij wel eens;: *“er zijn geen arme mensen meer in onze welvaartsmaatschappij”* of *“ik zie nergens armen”*.

Een aantal mensen heeft tijdelijk pech, andere mensen zitten met structurele problemen. Soms gaat het om een probleem van laag inkomen, maar het gaat ook om hoge uitgaven, die niet onder controle (kunnen) gehouden worden. Mogelijke oorzaken zijn: ziekte, invaliditeit, werkloosheid, handicap, laag pensioen, hoge huurkosten (41 % huurt in de privé-sector), echtscheiding, problemen met alimentatiegeld, schulden, verslaving.

“Ik ben in deze toestand terechtgekomen toen mijn man mij in de steek heeft gelaten. Nu moet ik de lening van het huis afbetalen.”

“Ik heb een goed pensioen. Mijn zoon zette een zaak op en ik stond voor hem borg. De zaak mislukte, wij hoorden niets meer van hem en we bleven achter met de schulden. Ik heb alles afbetaald. In die moeilijke jaren was ik blij met de hulp van de SVV.”

“Een alleenstaande moeder heeft schulden. Met de hulp van OCMW en SVV komt er op termijn een oplossing. De kinderen zijn enkele jaren langs de SVV op vakantie kunnen gaan.”

Wij hebben onze klantenadministratie op een (gekregen) computer gezet. Dat maakt analyses mogelijk. Enkele opvallende feiten komen daaruit naar voren:

- 2 op 3 van onze klanten (62%) staat er alleen voor, zonder of met kinderen
- 1 op 3 (36%) is gescheiden of in scheiding, vergelijk dit met onze bevolking (7%).
- 2 op 3 (60%) heeft schulden, 8 op 10 van hen heeft schuldbegeleiding, schuldbeheer of schuldbemiddeling.

- bijna 1 op 2 (43%) kan niet werken, hoofdzakelijk door ziekte, invaliditeit, geen arbeidsvergunning.
- slechts 1 op 4 (23%) heeft een beroepsinkomen of een pensioen.
- 2 op 3 (65%) is van Belgische afkomst.
- 1 op 4 (22%) kan geen goed gesprek voeren in het Nederlands terwijl slechts 9% een taalopleiding volgt. Hier is nog werk aan de winkel.

Asielzoekers

Mensen denken nogal eens dat de SVV een vluchtelingenorganisatie is. Dat is niet zo.

Slechts 10 % van onze klanten zitten in asielprocedures.

Veel mensen kennen de armoede onder onze mensen niet, daarom denken zij dat alleen nieuwkomers een armoedeprobleem hebben.

De SVV is zelf niet rechtstreeks bezig met asielprocedures. Toch bekommeren wij ons om de problemen waar de asielzoekers soms langdurig mee worstelen. Wij overleggen met en verwijzen door naar het "OCMW Team Vreemdelingen" en de Limburgse vluchtelingenorganisaties.

1.3.2. Onze vrijwilligersgroep

Omdat wij in Genk gekozen hebben voor één enkele conferentie op stadsniveau, kunnen wij een sterke organisatie uitbouwen. Wij zijn met 52 vrijwilligers. Dat laat een echte taakverdeling toe. Wij hebben zelfs een heus organigram opgesteld.

Iedereen kan ten volle zijn verantwoordelijkheid opnemen in de taak waar hij/zij voor staat. *"Ik voel mij hier nuttig en het is ook aangenaam om in zo een groep te werken, er ontstaat een sfeer van vriendschap"* zegt een vrijwilliger. Vrienden en kennissen horen daarvan en nieuwe vrijwilligers melden zich spontaan.

Wij denken dat dit een voordeel is van een grotere organisatie. Wij horen dat kleinere groepen soms moeite hebben om voldoende vrijwilligers te vinden.

Het OCMW stelt ons een PWA-kracht ter beschikking gedurende 45 uren per maand. Zij onderhoudt onze gebouwen en behandelt groenten en niet-verpakte voedingswaren in de keuken. Dat is een niet te versmaden hulp voor onze vrijwilligers.

1.3.3. Onze houding naar onze klanten toe

Onze houding naar onze klanten toe steunt op twee evenwaardige uitgangspunten:

Wij trachten ons in te leven in de situatie van onze klanten:

- In de eerste plaats bieden wij materiële hulp aan.
- Wij hebben respect voor hen, wij gaan aan hun kant staan en bekijken het probleem door hun bril.
- Wij vinden het belangrijk dat zij begrijpen wat wij voorstellen en dat zij er gemotiveerd voor zijn.

Maar evenzeer:

Wij vragen dat zij in onze maatschappij meedoen en dat zij niet aan de kant blijven staan:

- Wij stimuleren zelfredzaamheid en actieve aanpak. Wij willen moedeloosheid en onverschilligheid doorbreken.
- Wij willen langdurige installatie in de hulpverlening vermijden.

- Wij trachten hen uit hun maatschappelijk isolement te halen. Ook een zelfgekozen isolement aanvaarden wij niet en zullen wij uitdrukkelijk in vraag stellen. Wie kansen wil moet "meedoen".

1.4. Wat doet de SVV en hoe werkt zij samen met het OCMW

1.4.1. Onthaal

Wij vinden het belangrijk dat onze klanten hartelijk worden onthaald. In een rolbeurt staan 3 onthaaldames klaar voor de ontvangst in de wachtzaal – met koffie en een vriendelijk praatje - en 12 voor individuele gesprekken (inderdaad, allemaal vrouwen).

Wij bespreken dan welke voedingswaren zij nodig hebben, rekening houdend met de grootte van het gezin, godsdienst, dieet, enz.

Dit gesprek biedt ons de mogelijkheid om dieper in te gaan op hun situatie om hen zo mogelijk uit hun probleemtoestand te helpen. Dit vraagt van onze vrijwilligers een correcte houding naar onze klanten toe: beschikbaarheid, luisterbereidheid, juiste beoordeling en discretie.

90 % van de klanten komen bij met een verwijsbrief van de MA's van het OCMW. Wij gaan ervan uit dat het OCMW de financiële toestand onderzocht heeft en dat het om behoeftige mensen gaat. Als een klant niet van het OCMW komt zullen wij hem in de regel aanbevelen om daar naartoe te gaan. Doet hij dat niet, dan zijn wij verplicht om zijn financiële toestand zelf te onderzoeken.

Ons Onthaal voert regelmatig telefonisch overleg met de MA's van het OCMW. Voorkomende vragen zijn: "is deze klant nog altijd behoeftig (heeft bv. grote auto), afstemmen van actie om problemen van de klant op te lossen.

Structurele problemen worden regelmatig besproken met de leiding van de Sociale Dienst . Jaarlijks bespreekt de leiding van de SVV het jaarverslag met de Voorzitter en de Secretaris van het OCMW.

1.4.2. Voeding

Onze klanten komen éénmaal per maand naar ons centrum om een voedingspakket af te halen. Alleen wanneer het nodig is wordt het pakket aan huis gebracht. De klanten komen niet allemaal iedere maand. Vorig jaar kwamen gemiddeld 228 gezinnen per maand. Zij zijn goed voor 615 gezinsleden.

“Wij hebben verschillende bronnen voor onze voedingswaren:

- *“maandelijks halen wij voeding op bij de Voedselbank in Hasselt. Zij leveren ons E.G.-overschotten en voedingswaren die de Voedselbank in bedrijven opgehaald heeft. Zij organiseert ook jaarlijks de bekende voedselinzameling bij Delhaize”.*
- *“de Provinciale Raad van de SVV besteedt zijn jaarlijks budget aan grootschalige aankopen van levensmiddelen. De Raad verdeelt die om de 3 maanden aan de 34 conferenties van de provincie”*
- *“om evenwichtig samengestelde pakketten te maken kopen wij veel voeding bij.*
- *“de “Vrienden van Vincentius’ -dat is een zustervereniging die ons materieel steunt – organiseert in de Week van de Armoede een voedselinzameling in meer dan 20 Genkse scholen. Dat levert ons ruim 200 manden voedingswaren op.*

Meer dan 2700 voedingspakketten in een jaar, dat betekent dat de SVV zowat 60 ton voedingswaren moet transporteren en dus ook laden, lossen, opslaan en verdelen.

Hier komt het OCMW in beeld met onmisbare logistieke steun. Een zestal keer per maand stelt de transportdienst van het OCMW bestelwagens ter beschikking om voeding op te halen. Wij zorgen zelf voor chauffeurs en begeleiders.

Het OCMW haalt wekelijks groenteoverschotten op bij de groenteveiling te Sint-Katelijne-Waver. Daar worden bij sluitingstijd niet verkochte groenten gratis ter beschikking gesteld. De SVV krijgt een deel van die groenten. Dat laat ons toe om wekelijks groenten uit te reiken.

Iedere week komt de chauffeur van het OCMW langs om ingrediënten op te halen en te brengen naar Alternatief, dat is een VZW die horeca-opleiding geeft aan laaggeschoolden. Die mensen bereiden met onze grondstoffen soep, vidéevulling, pannenkoeken, worstenbroodjes en wafels. Die worden door de chauffeur van het OCMW weer keurig naar ons teruggebracht zodat wij ze vers kunnen uitreiken.

Acht vrijwilligers werken op ons centrum in de voeding: *“wij maken gemiddeld 55 pakketten per week. Sommige weken zijn het er 40, maar het kunnen er ook wel eens 70 zijn. Alles moet tijdig in onze rekken liggen. Vervaldata moeten gerespecteerd worden. Wij krijgen veel en het aankoopgeld wordt zeer zuinig besteed. Wij halen 40 volle bestelwagens voedingswaren op per jaar. Daar bovenop gaan wij nog voedingswaren kopen en ophalen.”*

Voor een voedingspakket, en ook voor kleding, vragen wij een zeer kleine symbolische vergoeding. Wij doen dat niet voor het geld. Wel denken wij dat de klant zich beter voelt als hij voeding of kleding “koopt” in plaats van het te moeten “krijgen”.

1.4.3. Kleding, huisraad, speelgoed

De SVV krijgt kleding, huisraad en speelgoed van privé mensen, maar ook van winkels en bedrijven.

Vijftien vrijwilligers werken in kleding en huisraad.

“Alles komt op onze sorteertafel terecht. Wij hebben twee wasmachines en twee droogkasten. Gelukkig voor ons wordt de meeste kleding onbeschadigd, proper en gestreken binnengebracht. Als wij zien wat wij krijgen leven wij toch wel in een wegwerpmaatschappij. Goed dat dan heel mooie dingen naar minder bedeelde mensen kunnen gaan.”

Kleding en huisraad wordt in rekken tentoongesteld, waaruit de klanten hun keuze kunnen maken. De meegenomen kleding wordt geregistreerd om misbruiken te voorkomen

1.4.4. Ondersteuning werkzoekenden.

Als wij naar structurele oplossingen zoeken om uit de armoede te geraken is het belangrijk om de mensen te ondersteunen bij het zoeken naar werk. Onze vrijwilliger werkt intensief samen met verschillende professionele organisaties, uiteraard met de VDAB maar ook met het OCMW.

Onze vrijwilliger: *“het OCMW Team Tewerkstelling” doet goed werk en bezorgt mensen jobs. “Als wij weten dat het Team de mensen helpt doen wij zelf niets” zegt onze vrijwilliger.*

Het aantrekken van de werkgelegenheid in onze regio is duidelijk merkbaar. De hoge eisen t.a.v. vakkennis en taal zijn door het tekort aan personeel afgezwakt. Zo hebben een aantal langdurig werklozen die voorheen geen kans kregen zich nu toch kunnen waar maken in een job.

Voor allochtone vrouwen blijft de grootste handicap de taal. Daarbij is er voor hen een grote drempel om te werken bij particulieren met dienstencheques. Ook blijft kinderopvang een probleem.

Opvallend is dat meer dan 40 % van onze klanten niet kan werken door gezondheidsproblemen, invaliditeit, of geen arbeidsvergunning. Toch kan hier in een aantal situaties een oplossing geboden worden door aangepast werk.

1.4.5. Praatgroep Nederlands

Eén op vijf van onze klanten spreekt beperkt of geen Nederlands. Minder dan de helft van hen volgt een taalopleiding. Dit is een grote belemmering naar integratie en zelfredzaamheid. Daarom organiseren wij in het SVV-centrum een praatgroep Nederlands, in samenwerking met het Centrum voor Basiseducatie, beter bekend als "Open School".

De deelnemers zijn enthousiast: "*wij willen Nederlands leren, wij leven hier en wij willen ons aanpassen en tot ons recht komen*".

Dat Centrum organiseert nog 6 andere praatgroepen in de wijken van Genk

1.4.6. Andere activiteiten

De SVV krijgt elektrische toestellen, zoals kookvuren, wasmachines, koffiezetapparaten enz.. en ook fietsen. Een vrijwilliger kijkt die na voordat ze aan klanten uitgereikt worden.

Ook kopen wij voor klanten nieuwe toestellen aan, die zij geleidelijk renteloos terug betalen.

Wij lossen wel eens andere zeer dringende behoeften op, bij voorbeeld door levering van brandstof of aankoop van dringende medicijnen.

1.5. Financieel. De 'vrienden van Vincentius'.

De Sint-Vincentiusvereniging is financieel zelfbedruipend. Onze inkomsten bestaan uit

- giften van particulieren
- opbrengst van evenementen die sympathiserende organisaties op touw zetten.
- opbrengst van familiale gebeurtenissen en jubilea, die aan ons afgestaan worden.

Wij zijn de enige St-Vincentius-conferentie die ondersteund wordt door een zusterorganisatie, de "Vrienden van Vincentius".

Zij zetten zich in voor de verzameling van financiële middelen, de grote jaarlijkse voedselinzameling in een twintigtal scholen in samenwerking met het Stadsbestuur van Genk en het organiseren van evenementen. Het belangrijkste evenement is het jaarlijks golftornooi in samenwerking met Rotary Genk-Noord en Golfclub Spiegelven.

1.6. Knelpunten

Wat loopt er minder goed, waar komen wij niet zo vlot tot oplossingen?

1.6.1. Ouderen.

Vorig jaar kwamen slechts 86 zestig-plussers bij ons om hulp. Er zijn duidelijk heel wat meer behoeftige ouderen, maar kennelijk bereiken zij ons niet zo gemakkelijk. Wij denken dat een aantal senioren geen geldproblemen gekend hebben zolang ze actief waren. Pas daarna worden zij geconfronteerd met een klein pensioen en hoge huurkosten, maar dan gaan zij niet zo gemakkelijk op zoek naar hulp.

Mobiliteit mag geen probleem zijn, want dan brengen wij voeding en kleding aan huis.

1.6.2. Isolement.

Onze klanten zitten nogal eens gevangen in een isolement. Dat kan een sociaal isolement zijn of taalisolement.

De helft van hen komt niet langer dan twee jaar naar de SVV. Daarna zijn hun problemen in zekere mate verlicht.

Het probleem is dat de andere helft zeer lang om hulp komt, tot 5 à 10 jaar lang. Hoe krijgen wij hen uit hun isolement, hoe kunnen wij hen aanmoedigen om mee te doen in onze maatschappij?

1.6.3. Jeugd

.

De integratie van kinderen is van groot belang om generatiearmoede te voorkomen. Wij stimuleren onze klanten om hun kinderen naar het kleuteronderwijs te sturen en om lid te worden van jeugdbewegingen of sportclubs. De Chiro neemt kinderen van onze klanten mee op kamp. Soms blijven zij daarna bij de jeugdbeweging. Wij sturen ook kinderen naar een tiendaags vakantiecamp bij Akindo in Lommel.

Toch is dat nog geen groot succes. Een vrijwilligster: *“het gaat alleen goed als de kinderen ondersteund worden door de ouders. Na het kamp willen de kinderen naar de jeugdbeweging blijven gaan, maar als de ouders daar niet achter staan werkt het niet. Staan de kinderen klaar in uniform, op tijd klaar met eten, verplaatsing geregeld? Tot nu toe gaan na een kamp slechts 3 op de 10 kinderen verder in de jeugdbeweging. Nochtans is dat zo belangrijk.”*

Ook hier kwamen wij tot samenwerking met het OCMW. De SVV droeg de kosten van hun deelname aan de jeugdbeweging; Maar sinds dit jaar draagt het OCMW 90% van die kosten.

1.6.4. Jonge moeders met kleine kinderen zitten in een werkloosheidsval. Kinderopvang is zo duur dat gaan werken niet lonend is. Hoe bereiken wij dat zij niet afhankelijk blijven van een uitkering?

2. De samenwerking tussen SVV en OCMW: waarom nuttig en nodig?

Je hoort wel eens kritische vragen over onze samenwerking.

“Jullie doen goed werk, maar eigenlijk moet het OCMW dat doen”.

“Daar betalen wij belastingen voor.”

“Hulpverlening moet op gestructureerde wijze van de overheid komen, die mag niet van vrijwilligers afhangen.”

“De overheid heeft de middelen en de mensen, zij heeft wettelijke bevoegdheden, zij kan dat beter”.

Hierboven is al beschreven op welke punten de SVV en het OCMW samenwerken. Waarom werken wij in Genk dan wel graag samen? Welke ervaring hebben wij opgedaan?

Geleidelijk

Die samenwerking is geleidelijk tot stand gekomen.

In 1991 nam de SVV in Genk een nieuwe start.

De toenmalige secretaris: *“de meeste mensen kennen geen armen en dat was bij ons ook zo. Toen ontdekten wij dat er dicht bij ons behoeftige mensen leefden. Wij begonnen onze klanten te bezoeken. Bij een bakker kregen wij bij sluitingstijd brood en taart. Die droegen wij direct uit. Ik had contact met een MA van het OCMW. Die vond ons budget wel erg klein. Het OCMW nam eerder een afwachtende houding aan. Achteraf gezien was dat normaal. Ik denk dat zij ons geobserveerd hebben en na verloop van tijd gezien hebben dat wij voeding van de Voedselbank kregen, voedingspakketten uitdeelden, dossiers opstelden en zagen dat wij aanvullend werk konden doen. En zo kwam langzamerhand een vruchtbare samenwerking tot stand”.*

Wij, vrijwilligers, vinden ook dat hulpverlening door de overheid nodig is en op de eerste plaats komt. Dat is georganiseerde solidariteit, daardoor worden hulpverlening een recht waar iedereen beroep op kan doen. Via onze belastingen zijn aanzienlijke geldmiddelen beschikbaar en kunnen een groot aantal professionele mensen ingezet worden.

Toch vinden wij dat het daar niet eindigt.

Met die mening staan wij niet alleen.

In brede kringen van hulpverlening wordt er vandaag vanuit gegaan dat samenwerking tussen overheid en vrijwilligers nuttig en nodig is. Het is de betere oplossing, hulpbehoevende mensen worden zo beter bereikt en beter ondersteund.

Wij geven hieronder drie redenen op.

2.1. De SVV heeft een nóg lagere drempel.

Kansarme mensen komen nogal eens hun afspraken niet na bij voorbeeld bij het OCMW of bij de VDAB. Maar zij komen wel naar de SVV voor voeding en kleding. Bij die gelegenheid kunnen wij hen aanspreken over hun problemen. Zij vinden soms moeilijk hun weg naar de hulpverlening, of zij voldoen daar niet aan de voorwaarden.

Een vrijwilliger: *“als zij komen trachten wij eerst hun vertrouwen te winnen. Eerst praktische zaken regelen, materiële zorgen thuis oplossen. Dan promoten wij dat zij zich door het OCMW laten helpen, schuldbegeleiding vragen. Wij bellen met de MA om de actie af te stemmen, om dezelfde taal te spreken, zodat onze acties zich onderling versterken en de mensen meer overtuigd geraken”.*

Wij gaan hen dan opvangen, de weg wijzen naar de professionele instanties, opvolgen of het werkt, hen aanmoedigen om door te zetten, zien of zij hun verplichtingen nakomen en blijven “supporteren”.

Germain is dakloos en doet niets om onderdak te vinden. Hij woont clandestien bij iemand in een sociale woning en laat het op zijn beloop. Wij regelen een afspraak met de MA van het OCMW. Die denkt hem aan onderdak te kunnen helpen. Germain gaat tweemaal niet naar de afspraak: gebrek aan dynamisme en hij gelooft er niet in.

De derde maal gaan wij hem thuis uithalen voor de afspraak. De MA bezorgt hem inderdaad onderdak.

Wij gaan op huisbezoek bij Marco. Hij heeft een invaliditeitsuitkering en zou graag wat bijwerken. *“Hier ligt een berg brieven, maar daar kijk ik niet meer naar, allemaal rekeningen, brieven van schuldeisers en van de deurwaarder. Ik weet niet meer hoe ik eraan zou beginnen. Het OCMW wil mij geen schuldbegeleiding geven?”* Bij navraag blijkt dat Marco niet wil voldoen aan de gestelde eisen waardoor de schuldbegeleiding niet doorgaan. Wij krijgen Marco zover dat een nieuw gesprek met de MA tot stand komt.

Daarna gaat het snel. Marco krijgt informeel advies over de besteding van zijn uitkering, de deurwaarder is bereid om zijn interventie uit te stellen, er worden schikkingen getroffen met de zwaarste schuldeisers. Wij vinden 4 uur per dag bijkomend werk voor Marco. Na enkele maanden is de toestand voor het grootste deel opgeklaard.

2.2. De SVV is minder gebonden door reglementen.

De vrijwilliger is vrijer om in te spelen op speciale noden en ongewone situaties. Hij is vrij om oplossingen te verzinnen, hij is alleen gebonden door ethische regels. De vrijwilliger is niet verplicht om voor iedereen hetzelfde te doen. Daardoor kan hij meer maatwerk leveren. Hij mag langer volhouden, hij kan teruggaan als de klant niet meewerkt, opnieuw aanmoedigen. Hij moet ontgoochelingen verwerken en daarna toch doorgaan.

Het kan zijn, maar misschien ook niet, dat daardoor een duurzame samenwerking ontstaat waar de klant op de lange duur beter van wordt.

Vrijwilligers vertellen:

“Aisha is een alleenstaande moeder met twee kinderen. Zij woont in een sociaal appartement. Bij een huisbezoek vinden we het appartement totaal overhoop, kamers staan vol rommel, een slaapkamer is onbruikbaar. Ramen zijn stuk, maar herstellingen worden niet aangevraagd. De toestand is voor de kinderen onleefbaar. Wij stellen voor om samen op te ruimen, daar is dagen werk aan, wij vragen herstellingen aan. Na dagen werk is het

appartement weer bewoonbaar". Wij hopen dat Aisha daarna de huishouding terug in handen neemt. Het blijkt te werken. Na enkele maanden nemen Aisha en haar kinderen zelf de verfborstel ter hand.

Met dit soort hulp is spelen wij direct en snel in op een concrete nood.

"Hilda staat alleen, haar 3 kinderen zijn niet bij haar, zij is werkloos en heeft leefloon. Twee maanden geleden kreeg zij een sociaal appartement maar nog is niets in orde. We zorgen voor huishoudtoestellen, een salon, wij brengen gordijnen, we hangen ze op. Het gaat niet om die gordijnen, wel om de hand in de rug. We overleggen met het OCMW over budgettering en we zoeken mee naar werk. Hilda heeft rugproblemen, dus is aangepast werk via ATB (Arbeidstrajectbegeleiding) misschien een oplossing?"

Het gebeurt dat wij in een eerste fase weinig samenwerking ontmoeten. De klant is zich niet helemaal bewust van zijn probleem, of hij gelooft niet dat een oplossing mogelijk is. Dan moet de vrijwilliger een dik vel hebben en geduld. Geleidelijk laat de klant zich misschien motiveren en aanmoedigen. Wij hebben concreet ervaren dat zo het contact kan hersteld worden met professionele hulp en dat oplossingen tot stand komen.

2.3. En vooral: persoonlijke hulp in eigen omgeving is toch normaal.

Waarom zouden wij niét persoonlijk helpen?"

De overheid heft belastingen, organiseert uitgebreide hulpverlening en tracht die voor iedereen ter beschikking te stellen. Die officiële solidariteit is een goede zaak, gelukkig behoort zij tot de verworvenheden van onze hedendaagse maatschappij.

Wil dat zeggen dat het daar op houdt? Niets houdt ons tegen om ook zelf belangstelling te tonen voor de mensen om ons heen die het minder goed hebben, die misschien van jongsaf aan kansarm aan de start gekomen zijn, die moeite hebben met het tempo van onze hedendaagse samenleving, die tegen tegenslag opgelopen zijn, die minder talenten meegekregen hebben.

Het is toch niet omdat de overheid het essentiële en grote werk verricht dat de gewone intermenselijke solidariteit zou moeten uitgeschakeld worden.

3. Besluit

Wij in Genk, het OCMW en de Sint-Vincentiusvereniging, hebben ervaren dat professionele hulpverlening zorgt voor georganiseerde en algemeen verspreide solidariteit die essentieel is in onze hedendaagse maatschappij.

Wij hebben ervaren dat vrijwilligerswerk daarbij een noodzakelijke aanvulling is, dat de vrijwilliger verder kan gaan en langer kan volhouden. Het is belangrijk dat de vrijwilliger ondersteund wordt door het OCMW.

Ieder van ons kan aandacht opbrengen voor de mens om ons heen. Dat begint met een goedendag aan een hulpbehoevende die wij op straat kruisen. Daaruit blijkt al dat wij hem zien staan, dat hij voor ons ook iemand is. Dat is een begin voor een vrijwillige solidariteit die veel verder kan gaan.

T. Lismont
mei 2007